

Efter ett långt Corona-uppehåll dristade vi oss att göra en utflykt till Lids kyrka (tidigare planerat till 2020-07-15). Där möttes vi av Monika Bäckbro och en kyrkvärd som guidade oss i kyrkan. De berättade dels om när den ursprungliga kyrkan byggdes i slutet av 1100-talet. Då man börjat bygga stenkyrkor. Ofta byggde man på en plats där det tidigare stått en träkyrka och än tidigare funnits en hednisk kultplats. Kyrkan ligger vackert placerad på en sluttning i odlingslandskapet – en lid – vilket gett kyrkan och byn dess namn. Kyrkan byggdes då i gråsten med ett rektangulärt långhus och ett lägre kor med eller utan platt innertak. I mitten av 1400-talet efter att befolkning och ekonomi repat sig efter digerdöden, som satt djupa spår i bygden lät man städsla byggmästare kunniga i att mura valv. Med ett innertak i sten riskerade inte kyrkan att härjas lika svårt av brand om hanen skulle vara framme. När valven väl var klara lejde man dessutom den tyske målaren Albertus Pictor att utföra vägg och takmålningar ”al secco” dvs han målade på torrt bruk. En teori är att målningarna i Lid utgjorde Albertus’ mästararbete eftersom han senare fick allt större och förnämre uppdrag i Strängnäs stift men även i Uppsala, Västerås och Stockholm stift.

Speciellt med målningarna i Lid är att de har en signatur av Albertus Pictor. Målningsarbetet kunde bara utföras under några sommarmånader då kyrkomurarna var tillräckligt torra och ljuset var tillfredsställande. Till sitt förfogande hade Albertus därför troligen en verkstad med flera gesäller och lärningar som målade efter hans anvisningar men där viktiga detaljarbeten såsom anletsdrag och mimik bar Albertus egen hand. På 1700-talet blev interiören övermålad. Först på 1950-talet rensades väggarna från övermålingen så åtminstone merparten av takmålningarna togs fram. Lyckligtvis lät man dem vara utan att försöka förbättra och återskapa det som saknades.

Förutom vägg- och takmålningarna finns flera medeltida artefakter: Ett ovanligt stort trimfkrucifix från 1200-talet som hänger mellan långhuset och koret. Ytterligare två mindre medeltida träskulpturer.

Kyrkan har bara fönster som vetter åt söder och öster. På norra väggen har man målat blindfönster. Det finns kvar en stiglucka med en predikstol eller snarare en nisch där prästen kunde hålla predikningar.